

۱۳۳۷ مجتمع آموزش عالی امام خمینی

سرشناسه:	همایش ملی صدف کوثر (۱۳۹۵: قم)
عنوان و نام پدیدآور:	مجموعه مقالات همایش صدف کوثر حضرت خدیجه علیها السلام / جمعی از نویسندگان.
مشخصات نشر:	قم: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی علیه السلام ، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری:	۳ ج.
شابک:	دوره: ۳-۲۹۹-۴۲۹-۶۰۰-۹۷۸-۶۰۰-۴۲۹-۳۰۱-۳-۲: ج ۲: ۹۷۸-۶۰۰-۴۲۹-۳۰۱-۳-۲
وضعیت فهرست نویسی:	فیبا
موضوع:	خدیجه علیها السلام بنت خویلد، ۶۸ - ۳ قبل از هجرت.
موضوع:	خدیجه علیها السلام بنت خویلد، ۶۸ - ۳ قبل از هجرت -- فضایل
شناسه افزوده:	جامعه المصطفی علیه السلام العالمية.
شناسه افزوده:	مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی علیه السلام
Almustafa International University	Almustafa International Translation and
Publication center	
رده بندی کنگره:	BP۲۶/۲/۵۸م۳ ۱۳۹۶
رده بندی دیویی:	۲۹۷/۹۷۲۲
شماره کتابشناسی ملی:	۵۰۱۵۶۰۹

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

مجموعه مقالات همایش صدف کوثر حضرت خدیجه علیها السلام (جلد دوم)

تألیف: جمعی از نویسندگان
چاپ اول: ۱۳۹۶ش / ۱۴۳۹ق
ناشر: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی علیه السلام
● چاپ: زلال کوثر ● قیمت: ۲۹۵۰۰۰ ریال ● شمارگان: ۵۰۰ نسخه

مراکز پخش

- ◀ ایران، قم، خیابان معلم غربی (حجتیه)، نبش کوچه ۱۸؛
تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۶۱۳۴ / تلفکس: (داخلی ۱۰۵) ۰۲۵ ۳۷۸۳۹۳۰۵
- ◀ ایران، قم، بلوار محمدامین، سه راه سالاریه. تلفن: ۰۲۵ - ۳۲۱۳۳۱۰۶
- ◀ ایران، قم، مجتمع ناشران، طبقه سوم واحد ۳۰۸. تلفن: ۰۲۵-۳۷۸۴۲۴۰۲

<http://buy-pub.miu.ac.ir/>

<http://pub.miu.ac.ir>

https://telegram.me/pub_almostafa

miup@pub.miu.ac.ir

باسپاس از دست اندرکارانی که ما را در تولید این اثر یاری رساندند.

◀ ناظر گرافیک: مسعود مهدوی
◀ ناظر چاپ: نعمت الله یزدانی

◀ مدیر انتشارات: مرتضی محمدعلی نژاد شانی
◀ مدیر تولید: جعفر قاسمی ابهری
◀ ناظر فنی: محمدباقر شُکری

مجموعه مقالات همایش
صدف کوثر حضرت خدیجه علیها السلام
(جلد دوم)

جمعی از نویسندگان

دبیر علمی همایش: ناصر رفیعی محمدی
مسئول همایش: محمدجواد زارعان
مدیر اجرایی همایش: محمدصادق دهقان نژاد

اعضای شورای علمی (به ترتیب الفبا):

رسول عبداللہی، علی نقی خداپاوری، قاسم جواد (صفری)
محمدجواد زارعان، محمدعلی رضایی اصفهانی، محمد عظیمی
مehدی قائمی امیری، ناصر باقری بیدہندی، ناصر رفیعی محمدی

مراکز همکار:

جامعۃ الزہراء علیہا السلام؛ مرکز مدیریت؛ حوزه علمیه خواهران؛ مجتمع عالی بنت الہدی؛ پژوهشگاہ قرآن و حدیث

مرکز بین المللی
ترجمہ و نشر
المصطفی صلی اللہ علیہ وسلم

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی فراروی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پای‌بندی به دین و سنت در مدیریت همه‌جانبه کشورها بسیار چالش‌برانگیز می‌نماید. از این‌رو مطالعات و پژوهش‌های به‌روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و اندیشه‌های ناب و ژرف، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت بنیان‌گذاران این شجره طیّبه، به‌ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (دام ظلّه العالی) می‌باشد.

جهانی‌شدن و گسترش سلطه فرهنگی غرب در سایه رسانه‌های فرهنگی و ارتباطی اقتضا دارد که دانش‌پژوهان و علاقه‌مندان به این مباحث، با اندیشه‌های بلند و ارزش‌های متعالی آشنا شوند و این مهم با ایجاد رشته‌های تخصصی، تولید متون جدید و غنی، گسترش دامنه آموزش و تربیت سازمان‌یافته دانشجویان به سرانجام خواهد رسید. این فرایند گاه در پرداختن به مباحث بنیادین و تدوین متون تخصصی تعریف می‌شود و گاه در نگارش بحث‌های علمی، اما نه‌چندان پیچیده و تخصصی به ظهور می‌رسد.

بالندگی مراکز آموزشی در گرو نظام آموزشی منسجم، قانونمند و پویاست. بازنگری در متن‌ها و شیوه‌های آموزشی و پژوهشی و به‌روز کردن آنها نیز این انسجام و پویایی و در نتیجه نشاط علمی مراکز آموزشی و پژوهشی را در پی دارد.

«جامعة المصطفی (ص) العالمیة» به عنوان بخشی از این مجموعه که رسالت بزرگ تعلیم و تربیت طلاب غیر ایرانی را بر عهده دارد، تألیف متون درسی مناسب را سرلوحه تلاش خود قرار داده و تدوین و نشر متون درسی در موضوعات گوناگون علوم دینی، حاصل این فرایند است.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفی (ص)

فهرست اجمالی

- سخن دبیر علمی همایش ۲۴
- زندگی خدیجه کبری علیها السلام، تجلی گاه آیات قرآن ۲۵
نظیفه سادات مؤذن (باران)
- شخصیت حضرت خدیجه علیها السلام در پرتو روایات ۴۵
احمد جاوید/نوری
- حضرت خدیجه علیها السلام نمونه انسان صالح در قرآن کریم ۶۰
طاهره ماهرورزاده
- معیارهای الهی در ازدواج حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم و حضرت خدیجه علیها السلام ۸۴
امیرحسین بانکی پورفرد، شایسته غلامعلی دهکردی
- ویژگی هایی از حضرت خدیجه علیها السلام ۱۰۹
محمد فاکرمبیدی
- الگوی رفتاری حضرت خدیجه کبری علیها السلام در زمینه همسراری ۱۳۴
ثریا شاعیدی
- ویژگی های الگویی حضرت خدیجه علیها السلام ۱۵۱
فاطمه سلطان محمدی
- حضرت خدیجه علیها السلام مادر حضرت زهرا علیها السلام ۲۰۶
علی کریمی جهرمی
- بررسی تأثیر اموال حضرت خدیجه علیها السلام در زندگی و رسالت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم ۲۳۳
سیدمحمد رضا عالمی
- فداکاری های مالی حضرت خدیجه علیها السلام ۲۵۱
فرمان علی سعیدی
- حضرت خدیجه علیها السلام انسان با اراده ۲۷۰
قاسم صفری جوادی
- مقام حضرت خدیجه علیها السلام در زیارت نامه ایشان ۲۷۹
الهام خبازی نژاد

- حضرت خدیجه علیها السلام و نقش اجتماعی ایشان در افزایش سرمایه اجتماعی ۳۰۴
 فهیمه خوش‌کلام، تویاس مارتین/شنایدر
- نقش و جایگاه حضرت خدیجه علیها السلام در فرآیند تکاملی انقلاب نبوی ۳۲۲
 عباسعلی مشکانی سبزواری
- بررسی تاریخی گونه‌شناسی دیدگاه‌ها درباره حضرت خدیجه علیها السلام ۳۴۳
 سید محمود سامانی
- حضرت خدیجه علیها السلام منتظر واقعی ۳۶۴
 فاطمه صالحی
- آیتی نمونه از سکون بخشی ازدواج حضرت خدیجه علیها السلام یار و دل‌دار پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم ۳۸۵
 علی قائمی/امیری
- بررسی منزلت معنوی حضرت خدیجه علیها السلام ۴۰۸
 مریم مظفری
- دیرینه‌شناسی اشعار حضرت خدیجه علیها السلام در تجلیل پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم (در آستانه سفر به شام) ۴۲۳
 ناهید طیبی
- حضرت خدیجه علیها السلام ام المؤمنین از منظر قرآن ۴۵۰
 محمدعلی رضایی/اصفهان‌نی
- خدیجه و بدء الوحی ۴۷۳
 صفورا سالاریه
- خدیجه کبری علیها السلام مایه آرامش و پشتوانه رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم ۵۰۶
 سید محمد نجفی یزدی

فهرست مطالب

.....	سخن دبیر علمی همایش	۲۴
.....	زندگی خدیجه کبری علیها السلام ، تجلی گاه آیات قرآن	۲۵
.....	مقدمه	۲۵
.....	۱. «من عمل صالحاً من ذکر أو انثی و هو مؤمن فلنجینه حیوة طیبه»	۲۶
.....	۲. «یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله وابتغوا الیه الوسیله وجاهدوا فی سبیله لعلکم تفلحون»	۳۰
.....	۳. «إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَزْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ»	۳۲
.....	۴. «الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ»	۳۳
.....	۵. «السابقون السابقون أولئك المقربون»	۳۴
.....	۱-۵- سبقت در ایمان	۳۴
.....	۲-۵- اولین نمازگزار	۳۵
.....	۳-۵- اولین بیعت کننده با پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم	۳۶
.....	۶. «وَأَمَّا السَّائِلُ فَلَا تَنْهَرْ»	۳۶
.....	۷. «وَلَيْسَتُغْفَرَ الذِّینَ لَا یَجِدُونَ نِكَاحاً حَتَّى یَغْنِیَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ»	۳۷
.....	۸. «فَی بُیُوتٍ أَدْرَنَ اللَّهُ أَنْ تُزْفَعَ وَ یَذْکَرَ فِیْهَا اسْمُهُ یَسْبَحُ لَهُ فِیْهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ»	۳۸
.....	۹. «فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِینَ»	۳۹
.....	۱۰. «سلام علیکم بما صبرتم فنعم عقبی الدار»	۴۰
.....	نتیجه	۴۰
.....	منابع	۴۲
.....	شخصیت حضرت خدیجه علیها السلام در پرتو روایات	۴۵
.....	مقدمه	۴۶
.....	معرفی حضرت خدیجه علیها السلام	۴۶
.....	ویژگی های حضرت خدیجه علیها السلام در روایات	۴۷

۱. القاب حضرت خدیجه علیها السلام در روایات	۴۷
۱-۱- ام المؤمنین	۴۷
۱-۲- سرور زنان	۴۷
۱-۳- صدیقه	۴۸
۱-۴- طاهره	۴۸
۲. ویژگی‌های دنیوی حضرت خدیجه علیها السلام	۴۹
۲-۱- جزء چهار زن برتر	۴۹
۲-۲- مادر حضرت فاطمه علیها السلام و یازده امام علیهم السلام	۵۰
نقش اقتصادی حضرت خدیجه علیها السلام	۵۲
تنها حامی پیامبر	۵۲
۳. جایگاه و مقام معنوی و ویژگی‌های اخروی حضرت خدیجه علیها السلام	۵۳
۳-۱- نخستین بانوی نمازگزار	۵۴
۳-۲- سلام و درود خداوند	۵۴
۳-۳- مالک قصرهای بهشتی	۵۵
نتیجه	۵۶
منابع	۵۸
حضرت خدیجه علیها السلام نمونه انسان صالح در قرآن کریم	۶۰
مقدمه	۶۰
شناخت اجمالی حضرت خدیجه علیها السلام	۶۳
القاب حضرت خدیجه علیها السلام	۶۳
شرافت یافتن حضرت خدیجه علیها السلام با همسری پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم	۶۴
مفهوم‌شناسی صالح	۶۴
ویژگی صالحان در قرآن کریم	۶۶
سرعت گرفتن و سبقت در خیرات در قرآن	۶۹

سیره حضرت خدیجه علیها السلام در پیشگامی و سبقت در خیرات	۷۱
اولین زن مسلمان	۷۱
پیشتازی در نماز	۷۲
اولین مدافع پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم	۷۴
اولین بخشنده مالی به پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم	۷۵
اولین بیعت کننده با امام علی علیه السلام در امر ولایت و خلافت	۷۷
عفیف و حافظ خود و اموال در غیبت همسر	۷۷
خلود در بهشت	۷۹
بشارت جبرئیل حضرت خدیجه علیها السلام را به بهشت	۸۰
نتیجه	۸۰
منابع	۸۲
معیارهای الهی در ازدواج حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم و حضرت خدیجه علیها السلام	۸۴
مقدمه	۸۵
معیارهای ازدواج از نگاه قرآن	۸۶
معیارهای ازدواج از نگاه اهل بیت علیهم السلام	۹۵
الف) معیارهای انتخاب همسر که در انتخاب حضرت خدیجه علیها السلام توسط پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم نمایان است:	۹۷
ب) معیارهای انتخاب همسر که در انتخاب حضرت محمد ص به وسیله خدیجه علیها السلام نمایان است:	۱۰۱
معیارهای عرفی غیرقابل اعتنا	۱۰۴
نتیجه	۱۰۵
منابع	۱۰۷
ویژگی هایی از حضرت خدیجه علیها السلام	۱۰۹
مقدمه	۱۱۰

۱۱۰.....	۱. بینش عمیق اعتقادی
۱۱۲.....	۲. بصیرت اجتماعی
۱۱۴.....	۳. پایداری در برابر سرزنش ها
۱۱۶.....	۴. ایثارگری در راه خدا
۱۱۹.....	۵. پیش گام در اقتدا به پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم
۱۲۱.....	۶. مشکل گشایی از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم
۱۲۲.....	۷. مخاطبه سلام الهی
۱۲۳.....	۸. تسلی و امداد الهی به حضرت خدیجه علیها السلام
۱۲۵.....	۹. تفکر درست اقتصادی
۱۲۶.....	۱۰. دوست داشتنی و فرزندداری
۱۲۸.....	۱۱. عطوفت بر فرزند
۱۲۹.....	۱۲. شایستگی مادری حضرت زهرا علیها السلام
۱۳۰.....	نتیجه
۱۳۲.....	منابع
۱۳۴.....	الگوی رفتاری حضرت خدیجه کبری علیها السلام در زمینه همسررداری
۱۳۴.....	مقدمه
۱۳۶.....	نمونه هایی از آیین همسررداری به سبک حضرت خدیجه علیها السلام
۱۳۶.....	۱. معیار ارزشی در گزینش همسر
۱۳۹.....	۲. روابط عاطفی و احساسی متقابل
۱۴۰.....	۳. اطاعت پذیری زن از شوهر
۱۴۳.....	۴. نگرش ارزش مدارانه و تکریم شخصیت همسر
۱۴۷.....	نتیجه
۱۴۹.....	منابع
۱۵۱.....	ویژگی های الگویی حضرت خدیجه علیها السلام

مقدمه	۱۵۲
الگو در لغت	۱۵۳
الف) ویژگی الگویی حضرت خدیجه علیها السلام در بعد اعتقادی	۱۵۴
۱. تحقیق؛ مستلزم پرسش	۱۵۴
بحار الانوار، همان، ج ۱۸، ص ۲۲۸	۱۵۵
۲. استواری و استقامت اعتقادی	۱۵۶
۳. تسلیم بودن در برابر دستورهای الهی	۱۵۸
۴. حق پذیری و تسلیم عملی در برابر انبیای الهی	۱۵۹
۵. بیعت با علی علیه السلام	۱۶۰
ب) ویژگی های الگویی حضرت خدیجه علیها السلام در بعد عبادی	۱۶۱
۱. توحید در عبادت	۱۶۱
۲. داشتن دعای خالصانه	۱۶۴
۳. جدیت و دوام در عبادت	۱۶۵
ج) ویژگی های الگویی حضرت خدیجه علیها السلام در بعد خانوادگی	۱۶۸
۱. نگرشی ارزشی به زندگی	۱۶۹
۲. رعایت حریم و عفاف در گفت و گو با نامحرم	۱۷۲
۳. احترام به همسر و حفظ آرامش در خانواده	۱۷۳
۴. رعایت ادب در طول زندگی	۱۷۷
۵. پرهیز از دنیا طلبی و تجمل گرایی	۱۷۹
د) ویژگی الگویی حضرت خدیجه علیها السلام در بعد فعالیت های اجتماعی	۱۸۰
ه) ویژگی های الگویی حضرت خدیجه علیها السلام در بعد اقتصادی و کارآفرینی	۱۸۲
۱. بانویی اندیشمند و صاحب اعتبار و امکانات	۱۸۲
۲. مدیریت اقتصادی	۱۸۴
۳. اصل ایجاد انگیزه در مدیریت اقتصادی	۱۸۴

۴. اصل نظارت و کنترل در مدیریت ۱۸۴
۵. شناخت زمان و مکان و اوضاع بازار در پرتو آگاهی و مشاوره ۱۸۵
۶. رعایت اصل پاک‌روشی و پاک‌منشی در مدیریت اقتصادی ۱۸۹
۷. جلب اعتماد بازارهای داخلی و منطقه‌ای ۱۹۰
۸. آفرینش و امضای قراردادهای ابتکاری و متنوع ۱۹۱
۹. کارآفرینی با معنویت و بشردوست ۱۹۲
- و) ویژگی‌های الگویی حضرت خدیجه علیها السلام در بعد سیاسی ۱۹۴
۱. اعتقاد به مشارکت در امور سیاسی ۱۹۵
۲. مشارکت عملی در امور سیاسی ۱۹۶
۳. ایستادگی و مقاومت هنگام تحریم و محاصره شعب ابی‌طالب ۱۹۶
۴. سرپرستی و تربیت جانشین نبوت ۱۹۸
۵. تربیت مونس و غم‌خوار نبی مکرم صلی الله علیه و آله و سلم و همسر وصی انقلاب ۱۹۹
۶. تلاش مستمر در راه تربیت و سازندگی نزدیکان ۲۰۰
- نتیجه ۲۰۲
- منابع ۲۰۳
- حضرت خدیجه علیها السلام مادر حضرت زهرا علیها السلام ۲۰۶**
 - نسب رفیع و ریشه خانوادگی ۲۰۶
 - مقام والای حضرت خدیجه علیها السلام ۲۰۶
 - حرز حضرت خدیجه علیها السلام ۲۰۷
 - شخصیت حضرت خدیجه علیها السلام ۲۰۸
 ۱. اسلام آوردن او و بناگذاری بر اطاعت محض از مکتب مقدس و توحیدی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم ۲۰۸
 ۲. ازدواج حضرت خدیجه علیها السلام با وجود پاک پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم ۲۰۸
 - ارزش‌ها از نظر حضرت خدیجه علیها السلام ۲۰۹

۲۱۱.....	شخصیت خدیجه علیها السلام در کلام حضرت ابی طالب
۲۱۳.....	خدیجه علیها السلام در کلام امیرمؤمنان
۲۱۴.....	سلام رساندن خدا به حضرت خدیجه علیها السلام
۲۱۵.....	علاقه مندی عمیق پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به خدیجه علیها السلام
۲۱۷.....	رفتار پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم با دوستان و علاقه مندان خدیجه علیها السلام
۲۱۹.....	افتخار حضرت زهرا علیها السلام به مادرش خدیجه علیها السلام
۲۱۹.....	احتجاج امام حسین علیه السلام و بیان شخصیت حضرت خدیجه علیها السلام
۲۲۰.....	گریه و مناجات شبانه امام حسین علیه السلام سرقبر خدیجه علیها السلام
۲۲۲.....	صلوات بر حضرت خدیجه علیها السلام
۲۲۴.....	نام حضرت خدیجه علیها السلام در دعا
۲۲۵.....	نام حضرت خدیجه علیها السلام در زیارت ها
۲۲۶.....	روایاتی در شأن و مقام خدیجه علیها السلام
۲۲۷.....	گوشه هایی از آداب و ایثار و وفای حضرت خدیجه علیها السلام
۲۳۰.....	وفات و وصایای دلسوزانه حضرت خدیجه علیها السلام
۲۳۳.....	بررسی تأثیر اموال حضرت خدیجه علیها السلام در زندگی و رسالت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم
۲۳۴.....	مقدمه
۲۳۵.....	وضعیت مالی پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم قبل از ازدواج با حضرت خدیجه علیها السلام
۲۳۷.....	وضعیت مالی حضرت خدیجه علیها السلام قبل از ازدواج با پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم
۲۴۱.....	روابط مالی پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و خدیجه علیها السلام پس از ازدواج
۲۴۳.....	استقلال مالی، مقدمه استقلال همه جانبه رسالت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم
۲۴۶.....	نتیجه
۲۴۸.....	منابع
۲۵۱.....	فداکاری های مالی حضرت خدیجه علیها السلام
۲۵۱.....	مقدمه

زندگانی حضرت خدیجه علیها السلام	۲۵۲
حضرت خدیجه علیها السلام جزو اولین ها	۲۵۵
کمک مالی حضرت خدیجه به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله	۲۵۶
فداکاری مالی حضرت خدیجه علیها السلام	۲۵۶
مسلمان شدن زید بن حارثه در کنار امام علی علیه السلام و حضرت خدیجه علیها السلام	۲۵۸
ازدواج حضرت خدیجه علیها السلام با پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله	۲۵۹
پیوندی که به بشریت انجامید	۲۶۰
فداکاری مالی حضرت خدیجه در شعب ابی طالب	۲۶۱
حفظ اسلام در طول سه سال به طور پنهانی	۲۶۳
نقش اموال حضرت خدیجه در گسترش اسلام	۲۶۴
نتیجه	۲۶۶
منابع	۲۶۷
حضرت خدیجه علیها السلام انسان با اراده	۲۷۰
انبیا انسان های صاحب اراده	۲۷۳
زنان صاحب اراده در قرآن	۲۷۴
چهار زن کامل بهشتی	۲۷۵
حضرت خدیجه علیها السلام انسان با اراده	۲۷۶
نتیجه	۲۷۶
منابع	۲۷۸
مقام حضرت خدیجه علیها السلام در زیارت نامه ایشان	۲۷۹
مقدمه	۲۸۰
خدیجه علیها السلام ، همسری نمونه	۲۸۱
حضرت خدیجه علیها السلام ، مادر دوازده معصوم علیهم السلام	۲۸۳
حضرت خدیجه علیها السلام ، مادر مومنان	۲۸۵

حضرت خدیجه علیها السلام ، بانوی بااخلاص	۲۸۶
حضرت خدیجه علیها السلام ، اول زن تصدیق‌کننده رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم	۲۸۶
وفادار به بندگی ، انفاق‌کننده ، قرینه حبیب اله السماء	۲۸۹
ابلاغ سلام خداوند متعال و جبرئیل بر خدیجه علیها السلام	۲۹۱
حافظ دین خدا و یاور رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم	۲۹۳
رحلت حضرت خدیجه علیها السلام	۲۹۶
منزل اخروی حضرت خدیجه علیها السلام	۲۹۷
حضرت خدیجه علیها السلام در ادعیه ، زیارات و خطبات	۲۹۹
الف) دعای ندبه	۲۹۹
ب) خطبه امام حسن علیه السلام در مقابل معاویه	۲۹۹
ج) خطبه امام حسین علیه السلام در روز عاشورا	۳۰۰
د) خطبه امام سجاد علیه السلام در مجلس یزید	۳۰۰
ه) خطبه حضرت زینب علیها السلام در روز یازدهم محرم	۳۰۱
نتیجه	۳۰۱
منابع	۳۰۲
حضرت خدیجه علیها السلام و نقش اجتماعی ایشان در افزایش سرمایه اجتماعی	۳۰۴
مقدمه	۳۰۴
نقش اجتماعی	۳۰۶
سرمایه اجتماعی	۳۰۷
چارچوب نظری	۳۰۷
ابعاد سرمایه اجتماعی	۳۰۹
۱. اعتماد اجتماعی	۳۱۰
۲. اعتماد میان نژادهای مختلف	۳۱۰
۳ و ۴. مشارکت سیاسی عادی و نقادانه	۳۱۱

۵. مشارکت مدنی	۳۱۱
۶. رهبری مدنی	۳۱۲
۷. پیوندهای اجتماعی غیررسمی	۳۱۳
۸. بخشش و روحیه داوطلبی	۳۱۴
۹. مشارکت مذهبی	۳۱۴
۱۰. عدالت در مشارکت مدنی	۳۱۴
۱۱. تنوع معاشرت‌ها و دوستی‌ها	۳۱۵
نتیجه	۳۱۵
منابع فارسی	۳۱۷
منابع لاتین	۳۲۰
نقش و جایگاه حضرت خدیجه علیها السلام در فرآیند تکاملی انقلاب نبوی	۳۲۲
مقدمه	۳۲۲
۱. نگاهی اجمالی به شخصیت و فضایل حضرت خدیجه علیها السلام	۳۲۳
۲. مروری بر نقش حضرت خدیجه علیها السلام در فرآیند تکاملی انقلاب نبوی	۳۲۶
۲-۱- نهان و نهاد مرحله ایجاد انقلاب نبوی	۳۲۶
۲-۲- نقش حضرت خدیجه علیها السلام در مرحله ایجاد انقلاب نبوی	۳۳۰
۲-۲-۲- حمایت مالی مستقیم و غیرمستقیم	۳۳۱
۲-۲-۳- ایستادگی و مقاومت در تحریم و محاصره شعب ابی طالب	۳۳۲
۲-۲-۴- سرپرستی و تربیت جانشین و وصی نبوت	۳۳۶
۲-۲-۵- تربیت مونس و غم‌خوار نبی مکرم صلی الله علیه و آله و سلم و همسر وصی انقلاب	۳۳۷
۲-۲-۶- ارائه الگوهای انسانی طراز اسلام و انقلاب اسلامی	۳۴۰
منابع	۳۴۲
بررسی تاریخی گونه‌شناسی دیدگاه‌ها درباره حضرت خدیجه علیها السلام	۳۴۳
مقدمه	۳۴۴

الف) دیدگاه پیامبر ﷺ و اهل بیت  دربارہ حضرت خدیجہ 	۳۴۴
۱. خدیجہ  از بهترین و برترین زنان	۳۴۵
۲. نخستین زن مسلمان	۳۴۶
۳. بهترین مشاور	۳۴۶
۴. بهترین جده	۳۴۷
۵. مباحثات فرشتگان به خدیجہ 	۳۴۷
دیدگاه اهل بیت 	۳۴۸
۱. امیرمؤمنان علی 	۳۴۸
۲. امام مجتبیٰ 	۳۴۹
۳. امام حسین 	۳۴۹
۴. امام سجاد 	۳۵۰
۵. امام صادق 	۳۵۰
ب) دیدگاه صحابه دربارہ حضرت خدیجہ 	۳۵۱
ج) دیدگاه اندیشه‌وران اهل سنت دربارہ حضرت خدیجہ 	۳۵۲
د) دیدگاه متفکران شیعی دربارہ حضرت خدیجہ 	۳۵۸
نتیجہ	۳۶۰
منابع	۳۶۱
حضرت خدیجہ  منتظر واقعی	۳۶۴
مقدمه	۳۶۴
مفهوم‌شناسی بعثت و ظهور	۳۶۶
شباهت‌های بعثت و ظهور و نقش حضرت خدیجہ 	۳۶۷
بعد اعتقادات حضرت خدیجہ 	۳۶۸
شناخت امام	۳۶۹
حدیث ثقلین و حضرت خدیجہ 	۳۷۰

۳۷۲.....	بعد اجتماعی انتظار و حضرت خدیجه علیها السلام
۳۷۳.....	استراتژی حضرت خدیجه علیها السلام
۳۷۴.....	دشمن شناسی
۳۷۴.....	مفهوم شناسی انتظار
۳۷۵.....	لایه های انتظار
۳۷۵.....	۱. نمای توحید
۳۷۵.....	۲. پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و حضرت مهدی عجّل الله تعالی فرجه الشریف عصاره تمام انبیا و اولیا
۳۷۶.....	۳. قدرت و سیاست
۳۷۶.....	۴. احیا و اجرای دیانت پایبندی به دین و ارزش های آن
۳۷۶.....	۵. انتظار
۳۷۷.....	ویژگی های منتظران با رویکرد به شخصیت حضرت خدیجه علیها السلام
۳۷۷.....	تقیه حضرت خدیجه
۳۷۸.....	یاران پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم در کلام خدا
۳۷۹.....	یاران حضرت مهدی عجّل الله تعالی فرجه الشریف
۳۸۰.....	ویژگی های نفسانی یاران امام
۳۸۱.....	ویژگی های رفتاری حضرت خدیجه علیها السلام
۳۸۱.....	مأموریت یاران خاص امام زمان عجّل الله تعالی فرجه الشریف
۳۸۲.....	نتیجه
۳۸۴.....	منابع
۳۸۵.....	آیتی نمونه از سکون بخشی ازدواج حضرت خدیجه علیها السلام یار و دل دار پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم
۳۸۵.....	مقدمه
۳۸۶.....	هدف داری در آفرینش انسان
۳۸۶.....	رابطه نیاز و هدف
۳۸۷.....	نیاز به آرامش و سکون

۳۸۷.....	دامنه سکون خواهی و راه وصول به آن
۳۸۸.....	نوع پناه ها
۳۸۹.....	آیت سکون در ازدواج
۳۸۹.....	آیتی نمونه در ازدواج حضرت خدیجه علیها السلام
۳۹۰.....	شخصیت حضرت خدیجه علیها السلام
۳۹۰.....	خوی و کمالات حضرت خدیجه علیها السلام
۳۹۱.....	اندیشه ورزی حضرت خدیجه علیها السلام
۳۹۱.....	تقدیر آشنایی با پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم
۳۹۲.....	شنیده ها و یافته ها
۳۹۳.....	شیدایی و دلدادگی
۳۹۳.....	سنت شکنی سنگین
۳۹۴.....	خواستگاری و ازدواج
۳۹۵.....	زندگی مشترک
۳۹۶.....	بعد معنوی ازدواج او
۳۹۶.....	باور حضرت خدیجه علیها السلام
۳۹۷.....	یار همراه و دل دار
۳۹۸.....	نقش حضرت خدیجه علیها السلام
۴۰۰.....	شان و مقام حضرت خدیجه علیها السلام
۴۰۳.....	رابطه پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم با حضرت خدیجه علیها السلام
۴۰۴.....	وفاداری حتی پس از وفات
۴۰۵.....	نتیجه
۴۰۶.....	منابع
۴۰۸.....	بررسی منزلت معنوی حضرت خدیجه علیها السلام
۴۰۸.....	مقدمه

مفهوم‌شناسی	۴۱۰
۱. منزلت	۴۱۰
۲. معنوی	۴۱۰
معرفی حضرت خدیجه علیها السلام	۴۱۰
بررسی منزلت معنوی حضرت خدیجه علیها السلام	۴۱۲
۱. حضرت خدیجه علیها السلام مصداق برخی آیات در تفاسیر فریقین	۴۱۲
۲. دیدگاه راویان شیعه و اهل تسنن در مورد مقام حضرت خدیجه علیها السلام	۴۱۵
۳. مباحث امامان علیهم السلام و بزرگان به وجود حضرت خدیجه علیها السلام	۴۱۷
۴. فرستادگان ویژه الهی	۴۱۸
۵. کفن بهشتی	۴۱۸
نتیجه	۴۱۹
منابع	۴۲۰
دیرینه‌شناسی اشعار حضرت خدیجه علیها السلام در تجلیل پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم (در آستانه سفر به شام)	۴۲۳
مقدمه	۴۲۴
مفهوم‌شناسی	۴۲۶
الف) کتاب الانوار البکری (قرن ۷)	۴۲۶
ب) حضرت خدیجه علیها السلام	۴۲۸
مروری بر شعر زنان در عصر جاهلیت	۴۲۸
متن اشعار حضرت خدیجه علیها السلام در کتاب الانوار	۴۳۰
الف) ارزیابی بیرونی	۴۳۸
۱. سند و اصالت اشعار	۴۳۸
۲. زمان و زمینه تاریخی سرایش گزارش مشتمل بر اشعار	۴۳۹
۳. سابقه بانو خدیجه علیها السلام در سرودن شعر	۴۳۹

۴۴۱	 (ب) ارزیابی درونی
۴۴۱	 ۱. طرح و ساختار اشعار
۴۴۱	 ۲. ناسازگاری مضامین اشعار با گزارش‌های معتبر تاریخی
۴۴۲	 ۳. ارهاصات ساختگی در اشعار
۴۴۳	 ۳-۱- سخن گفتن شتر
۴۴۳	 ۳-۲- احترام مار عظیم‌الجثه به پیامبر ﷺ
۴۴۴	 ۴. نکات در خور توجه در محتوای متن
۴۴۶	 نتیجه
۴۴۷	 منابع
۴۵۰	 حضرت خدیجه علیها السلام ام المؤمنین از منظر قرآن
۴۵۱	 مقدمه
۴۵۱	 پیشینه
۴۵۳	 بسامد آیات
۴۵۳	 دسته اول: آیاتی که حضرت خدیجه علیها السلام مصداق آنهاست
۴۵۴	 ۱. آیه ام المؤمنین
۴۵۵	 ۲. آیات همسران پیامبر ﷺ
۴۵۵	 ۳. آیات ازدواج پیامبر ﷺ
۴۵۶	 ۴. آیه حجاب
۴۵۷	 دسته دوم: آیاتی که در شأن نزول آنها به حضرت خدیجه علیها السلام اشاره شده است
۴۶۰	 دسته سوم: آیاتی که به جایگاه و مقام حضرت خدیجه علیها السلام مرتبط است
۴۶۱	 دسته چهارم: آیات همسران پیامبر ﷺ که به صورت قضایای شخصیه است
۴۶۲	 ۱. آیات تحریم
۴۶۳	 ۲. آیات ازدواج زینب و زید
۴۶۴	 تفسیر مهم‌ترین آیه مربوط به حضرت خدیجه علیها السلام (ام المؤمنین)

نکات آیه	۴۶۵
نتیجه	۴۶۹
منابع	۴۷۰
خدیجه و بدء الوحی	۴۷۳
مقدمه	۴۷۳
نقد سندی	۴۷۶
الف) از حیث سلسله سند	۴۷۶
۱. عایشه	۴۷۶
۲. عبدالله بن زبیر	۴۷۶
۳. عروۃ بن زبیر	۴۷۶
۴. اسماعیل بن ابی الحکیم	۴۷۷
۵. وهب بن کیسان	۴۷۷
۶. عبید بن عمیر	۴۷۸
۷. ابن عباس	۴۷۸
۸. عبدالله بن شداد الیهاد اللیثی	۴۷۸
۹. ابومیسره	۴۷۸
۱۰. عبدالله بن الحسن	۴۷۹
ب) از حیث اعتبارسنجی راوی	۴۷۹
۱. عایشه	۴۸۰
۲. عروه بن زبیر	۴۸۱
۳. زهری	۴۸۱
۴. عبید بن عمیر	۴۸۲
۵. اسماعیل بن ابی الحکیم	۴۸۲
جمع بندی نقد سندی	۴۸۲

تعارض محتوا	۴۸۴
نقد درونی	۴۸۴
۱. مکان دیدار با جبرئیل	۴۸۴
۲. در بیان حالت پیامبر ﷺ در ملاقات با جبرئیل در ابتدای وحی	۴۸۶
۳. انتساب توهم پیامبر ﷺ به کاهنیت	۴۸۶
۴. حالت جبرئیل در هنگام نزول وحی	۴۸۷
۵. فشار جبرئیل	۴۸۷
۶. واکنش حضرت خدیجه علیها السلام در مواجهه با پیامبر ﷺ	۴۸۸
۷. امتحان حضرت جبرئیل توسط حضرت خدیجه علیها السلام	۴۸۸
۸. تثبیت نبوت پیامبر ﷺ توسط حضرت خدیجه علیها السلام	۴۹۰
نقد بیرونی (تعارض روایات با قرآن)	۴۹۲
تعارض با شخصیت خدیجه علیها السلام	۴۹۸
نتیجه	۵۰۰
منابع	۵۰۲
خدیجه کبری علیها السلام مایه آرامش و پشتوانه رسول الله ﷺ	۵۰۶
فداکاری فوق العاده حضرت خدیجه علیها السلام	۵۱۳